

— שלטון זה — בנסים ונפלאות של יציאת מצרים, שחקקה לישראל את בסיסו ההיסטורי, וההתפתחות המתקמת והולכת הלך ועולה ואינה נחדלת בכל שדרות ההויה, הולכת ומתפשטת גם כן על הרוח המופשט של האנושיות, אשר רק חסרון שכלולו הוא שגורם שאינו יכל להתפשט על גבולים רבים שונים והפוכים להזרחים כאחד באור החיים.

ובכן רק לשנות מספר תחזיק הנשמה המשכלת מעמד בגבולי הצמיחה, הגידול והחיים הפיזיולוגיים, והעריגה הכללית אל הנעלה מאלה הגבולים תמשוך אותה לסוף אל על. אמנם בהתכללות הרוח הכל יזורה כאתה ובבת אחת. הנשמה העליונה, כשם שהיא חיה ומחיה את הספירות העליונות היא עומדת להחיות ג"כ פגרים מתים; ורוח ישראל בכל מקום שהיה גנוז, גם קודם שנשתכללה החטיבה הלאומית בכל מילואיה, גם בעוד היה מבוול עם האנושיות הקדמונית, הניח שם את הכרותיו, אשר חזר ולקחם ע"י אור תורה והופיעם באחרית הימים גלוי לכל העולם ב"תחיית המתים מן התורה".²

ההתארגנות של שכלול הרוח והשלמתו הקיצונה לא תוכל לעמוד בחצי הדרך ועדי עד תרדף ותשיג את מטרתה.

קדימותו של שכלול הלאומיות לעומת האנושיות, והאחרונה לעומת הקוסמולוגיות, היא בעצמה מקדימה את התחיה הלאומית הפרטית לפני התחיה האנושית האורגנית שעליה נתנבאו כל הנביאים; ואת האחרונה לעומת התחיה הגופנית המקפת את כל ומגעת עד התחיה האינדיבידואלית בכל הדרת כבודה, שהשכל והדמיון, החוש והטבע, עומדים בה בחוברת. ובדרך הנצחית הארוכה אין כנסת ישראל בלאית, היא דורכת "על במתי ארץ"³ ושואפת תמיד ל"נחלה בלי מצרים"⁴, שבה תעמוד יחד באגודה אחת עם "כל המעשים וכל הברואים"⁵. וכל התדקוה הנוראה של השאיפה הזאת אינה מהפכת את שאיפתה הלאומית המעשית להומר ערפלי העלול להמשך מכל כח מושך, כ"א היא מוסיפה לה תמיד אומץ ובהירות יחד. כי הקבוץ השלם של תמצית כל זרמי החיים יחד מונה באוצרה "אור עולם באוצר חיים"⁶.

2.

הפחם נתון אותה מדת החום אשר נצברה בקרבו בהתהוותו. חק יצירה זה של השוית המשקל שבין כח היצירה לכח ההשפעה של הנושא, הוא כולל ג"כ את חיי הרוח, את אצילות הדעת והמוסר. וע"פ זה אין המצות מיוחסות אל טעמיהן בתור סמני זכירה מלאכותיים כ"א בתור נושאים פועלים, ההולכים עם סדרי השלמת ההויה בצדה המרכזי, המוצא את מקומו היותר מבורר באנושיות המבוכרת — של כנסת ישראל.

האהבה, עדן החיים, החודרת עד האהבה המינית בפנותה לקראת הויית החיים ושלשלת השלמתם מדור לדור ומתקופה לתקופה, התשוקה האלהית של העלאת נר

2 סנהדרין צ"א; 3 ישעיהו נ"ח, י"ד. 4 עפ"י שבת קי"ח.

5 תפילת ימים נוראים. 6 פתיחה לפיוטי יוצר.

החיים הולכת היא ומתרכזת בתוך כל האידיאלים הנשאים ממלאי החיים. והם נוטעים אלה האחרונים, את כל הפרחים היפים נותני הריח הטוב, אשר בכל פרדסי האהבה המינית המעוטרת כחיי תום ואושר, שהנטיה האינדיבידואלית השפלה הכניסה פה את שמריה, באש זרה ושורפת, שהוציאה את חרפת הערלה, בתכונתה הפסיכית והפתולוגית.

שאיפת השתלמות המעשית והרוחנית, להכשיר את הבשר והרוח אל אור האהבה הממלאה עז ואורה את כל גדות החיים, ע"י ניצוצה הפנימי של תשוה יצירת החיים והזרחה אורם בתכונתם היותר אידיאלית, אוצר-אור זה בכל זהרו ואורו, בכל מילואו וטובו, גנוז הוא לעד בחותם אות ברית קודש של מצות מילה.

החיים המוסריים לא ישתכללו בכל מילואם כ"א ע"י מקורם האלהי. המקור האלהי לא יתן את פרוו למעשה של הכשרת תרבות חברותית, כ"א ע"י תיקון מדיני המתכונן תחלה בגוי איתן ומוכשר ביותר, הראוי להיות בתור עם לבדד. — לא מתגדר בלאומיות מיוחדת היכולה לעמוד בלדתה של תחרות עם כל מיני הרוחות הלאומיות, שאין להם כ"א חוג מטרתם הכנוסה וסגורה בלאומיותם או בתנאי החברה שהם יוצרים, — כ"א עם תמציתיה המוכשר לספוג בקרבו את כל כבוד-גוים, את מבחר האידיאליות האנושית המחולקת, ולהפיצם אח"כ כדרך כניסתם בתוספות שכלול ועבוד ומטבע הגונה וקבועה של תותמה הבולט והמוזהר.

המצות הלאומיות כולן, הקשורות בארץ ישראל ובמרכזו המקדש דוקא. וכן התרכזות הנטיה של עבודת אלהים מתוך האידיאלים היותר רחבים, נשאים ורוחנים, דוקא בתוך אותה המסגרת הפשוטה והטבעית, שגם הנפש הילדותית יכולה לספוגה. זאת היא אחת מהתכונות היותר קבועות לטבע התרכזות החיים השלמה, המחברת את הרום עם השפל שמרוממת ע"י זה את הרגשות השפלים ומעדתם, ומנמכת את האידיאלים המרוממים שיהיו מעורבים עם החיים.

וזאת היא תכונת עבודת הקרבנות, שבשכלולה צריכה להתרכז דוקא במקום אחד מיוחד בכל האנושיות "בהקבץ עמים יחדו וממלכות לעבוד את ד'"; עם כל רוממות התרכזות צריך שישמר הטבע "בריא אולם". וכל חיי הילדות עם מראה שובבותם מוסיפים זר רענן על ראש הזקנה האנושית המלאה חכמת עולמים.

זרמי הזמנים משתנים בתוארם, אבל חוטי החיים אחד הוא ועובר בכל. חותם ההבדלה בין ישראל לעמים, בראשית ימי הצמיחה, נעוץ הוא בזכירת יציאת מצרים "ונפלגו אני ועמך מכל העם אשר על פני האדמה"⁷. החרבות ההיסטורית הלכה הלך ואור, הגרעינים אשר נזרעו מאור ההתרכזות האלהית המוחלטת פעלו, בדרך ישר או מסובב, על כל החיים. התנועה הנסחרת המתחוללת באנושיות, כשחלק גדול ממנה מתנעע תנועה גלויה, היא כבירת כח מאד — ותחיית האומה לעומת העתיד פונה היא בכל רכושיה ממש תנועה הפכית מזו של יציאת מצרים. היא הולכת לקראת ההתאחדות עם האנושיות כלה, באורה אורגני, אחרי אשר יוכשרו האברים כלם אל ההשפעה השלמה. הזרמים המוסריים החפשיים הנם הולכים ונעשים בתקופת ההתבררות להכשיר את החיים אל ההתארגנות המחוברת.

7 תהילים ק"ב, כ"ג. 8 שמות ל"ג ט"ז.